

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 10P/150/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6922203768
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Csank
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2022:6922203768.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota sudcom JUDr. Petrom Csankom vo veci starostlivosti o maloleté deti E. Y., nar. XX. XX. XXXX a E. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Rimavskej Sobote, dieťa rodičov, matka Z.. N. Y., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom V. XXX/XX, L. a otec: D.. D. Y., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D. Y. XXXX/X, P. V., t. č. Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody P., W. X, P., o návrhu otca na zníženie výživného takto

rozhodol:

I. Súd návrh otca maloletých detí D.. D. Y., nar. XX. X. XXXX na zníženie výživného na maloleté deti E. Y., nar. XX. X. XXXX a maloletú E. Y., nar. XX. X. XXXX z a m i e t a .

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec maloletých detí podal na súd návrh na zníženie výživného na maloleté deti E. Y., nar. XX. X. XXXX a maloletú E. Y., nar. XX. X. XXXX. Svoj návrh odôvodnil tým, že po vážnej chorobe krvi v roku 2019 je poväčšine nezamestnaný, navyše jeho duševne chorá matka, o ktorú sa stará ho so svojimi výrokmi už dvakrát dostala do vyšetrovacej väzby, dohromady 12 mesiacov a väzba trvá doteraz, kde je absolútne bez príjmu. V prípade prvej väzby jeho exmanželka neplatenie výživného podala exekútorovi, exekútor siahol na účet, na ktorom mala finančné prostriedky jeho matka a stiahli jej hotovosť. Momentálne mu matka z dôchodku poskytuje už štvrtý mesiac na výživné 40 eur. V návrhu tiež poukázal na neúspech v podnikaní, z ktorého obviňuje bývalú manželku. Opísal svoje súčasné majetkové pomery, a to, že mu zostalo staré 25 - ročné auto a matka mu darovala podiel z bytu. Taktiež uviedol, že „nakoľko kvôli chorobe a veku už prácu ťažko nájdem, budem musieť ísť v januári 2024 do predčasného dôchodku, ktorý bude veľmi nízky (preto som staval polyfunkčnú budovu) a z Rakúska mám nárok až v 65-ke, v Rakúsku mám oficiálne odpracovaných len 6 rokov, takže očakávam 40-60 €. Dúfam, že zníženie bude aktuálne aj spätne“. K návrhu pripojil potvrdenie Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Nitre, z ktorého vyplýva, že navrhovateľ je umiestnený vo výkone väzby odo dňa 24. 07. 2022 na základe uznesenia Okresného súdu P. V. pod sp. zn. 4Tp/62/2022 zo dňa 24. 07. 2022, pričom osobná sloboda mu bola obmedzená dňa 22. 07. 2022. Priložil tiež potvrdenie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny P. V. A. tom, že navrhovateľ bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 30. 05. 2022 do 21. 07. 2022, ako aj v predchádzajúcich obdobiach.

2. Matka maloletých sa vyjadrila k návrhu podaním zo dňa 05. 12. 2022, v ktorom uviedla, že s návrhom nesúhlasí v plnom rozsahu, výživné na deti bolo stanovené v roku 2016, a to 100 eur na mal. Patriciu a 150 na mal. Patrika, pričom od toho času výrazne stúpili výdavky na deti a domácnosť. Syn študuje na SPŠJM v Y. Y., je na internáte, na voľnočasové aktivity nezostávajú financie. Otec deti od rozvodu v roku 2013 nevidel ani nijakým spôsobom nekontaktoval, na ich výživu prispieval len v sume stanoveného

výživného, aj to nepravidelne, iným spôsobom neprispieval. Nesúhlasila s tvrdeniami navrhovateľa ohľadom jeho pôsobenia v Z. N. P., má za to, že navrhovateľ mal a má dostatok finančných prostriedkov na prispievanie výživným v pôvodnej výške. Vo vyjadrení tiež poukázala na exekúciu v roku 2021 na výživné, uviedla, že podľa informácií od exekútora otec detí mal dostatok finančných prostriedkov na platenie výživného. Taktiež v návrhu opisuje jej pohľad na spoločné podnikanie s navrhovateľom a spôsob použitia financií získaných z predaja nehnuteľnosti. Uviedla, že v súčasnosti prichádza výživné na deti z účtu vedenom na meno N. Y. (matka D.. D. Y.) 40 eur a od štátu 210 eur. K vyjadreniu pripojila rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota 11P/29/2015, potvrdenia o návšteve školy, správu o priebehu exekúcie, kúpne a úverové zmluvy, iné listinné dôkazy týkajúce sa spoločného investovania a podnikania s navrhovateľom, uznesenie OOPZ v R.Sobote.

3. Na pojednávanie súdu sa nedostavil otec, ktorý doručenie predvolania má vykázané, svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil a súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti, preto súd rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti otca.

4. Súd vo veci vykonal oboznámením s návrhom, potvrdením ÚVV Nitra č. I. 2, potvrdením ÚPSVR Nové Zámky, č. I. 3, lustráciou č. I. 6, vyjadrením k návrhu č. I. 17, potvrdeniami o návšteve školy, správou exekútorského úradu G.. M. E., kúpnu zmluvou č. I. 28, úverovou zmluvou č. I. 30 kúpnu zmluvou č. I. 31, oznámením SZRB č. I. 33, rozhodnutím katastra č. I. 34 uznesením OR PZ Z.Á. H. č. I. 35, výpisom so živnostenského registra, uznesením Okresného súdu P. V. sp. zn. 4Tp/62/2022, oznámením ÚVV P. č. I. 61, správou sociálnej poisťovne P. V. č. I. 62, výdavkami na deti a domácnosť. Č. I. 64, potvrdením č. I. 66, výpisom z účtu, potvrdením o príjme matky, výpisom z LV č. XXX a č. XXXXX, správou zo šetrenia pomerov, správou ÚPSVR P. V., obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Z. H. sp. zn. 11P/29/2015, výsluchom matky a zistil nasledovný skutkový stav:

5. Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom sp. zn. 11P/29/2015 zo dňa 11. 02. 2016 takto rozhodol: „Súd mení rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota, č.k. 2P/203/2012-103 zo dňa 05.06.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.06.2013 v časti schválenej rodičovskej dohody ohľadom výživného na maloleté deti, a to tak, že otec - D.. D. Y., nar. XX.XX. je povinný platiť na výživu mal. E. Y. výživné vo výške po 150 eur mesačne a na výživu mal. E. Y. výživné mesačne vo výške po 100 eur mesačne, vždy do 20.-eho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, počnúc dňom 01.01.2015. Zameškané výživné za obdobie od 01.01.2015 do 11.02.2016 vo výške 2.544,62 eur je otec povinný splatiť matke detí v 100 eur mesačných splátkach, ktoré sú splatné spolu s bežným výživným, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku až do úplného vyrovnania celého zameškaného výživného, pod následkom straty výhody splátok. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

6. Z uznesenia Okresného súdu P. V. sp. zn. 4Tp/62/2022-9 zo dňa 24. 07. 2022, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 24. 07. 2022 súd zistil, že obvinený D.. D. Y. sa berie do väzby, pretože vzhľadom na osobu obvineného a závažnosť trestného činu, pre ktorý je stíhaný, nie je v čase rozhodovania o väzbe možné väzbu nahradiť podľa § 80 alebo § 81 Trestného poriadku. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa OR PZ Nové Zámky, odboru kriminálnej polície bolo vznesené obvinenie D.. D. Y. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. d/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. d/ Trestného zákona, pričom tohto sa dopustil voči svojej matke N. Y..

7. Z potvrdenia Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Nitre zo dňa 29. 11. 2022 súd zistil, že navrhovateľ sa toho času nachádza vo výkone väzby a nie je pracovne zaradený a nepoberá pracovnú odmenu.

8. Z oznámenia Sociálnej poisťovne, pobočka P. V. súd zistil, že navrhovateľ nie je a nebol poberateľom dávky v nezamestnanosti, nemocenskej dávky a nepoberá ani dôchodok. Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny P. V. súd zistil, že navrhovateľ v roku 2022 nepoberal dávku v hmotnej núdzi ani štátnu dávku.

9. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota podal vo veci správu, v ktorej uvádza, že Matka má ukončené VS pedagogické, doktor prírodných vied. Vyučuje na ZS v Rim. Bani 2. stupeň predmety - biológia, etická výchova, nemčina. Čistý mesačný príjem je vo výške 1000 €, prídavky na deti 60 €, výživné na Patrika vo výške 150 €, výživné na Patríciu vo výške 100 €. Pravidelné výdavky: plyn 130

€, električka 80 €, internet + mobily 130 €, kanalizácia 2-3 krát do roka 90 €, internát pre syna 40 €, strava v škole 50 € (raňajky, večere), obedy 30 €, rodičovské združenie ročne 35 €, doprava + vreckové pre syna 150 € mesačne, strava, oblečenie a iné nepredvídateľné výdavky. Vlastníctvo RD je 3 deti a 1 matka. Iný majetok vyššej hodnoty matka nevlastní. Pediatričkou maloletých detí je MUDr. I. U. L.. Mal. Patrik navštevuje Strednú priemyselnú školu G. D. J. Y., odbor informačné a sieťové technológie. Učí sa dobre na 1,2. Mal. E. navštevuje ZŠ L., 6. r. učí sa na 1,2. Vo voľnom čase E. chodil aktívne na futbal, v súčasnosti chodí na fitness. Mal. E. vo voľnom čase rada tancuje, má rada zvieratá a v lete bola v letnom tábore pri koňoch. Počas pohovoru sa matka vyjadrila, že deti sa učia veľmi dobre, nemá s nimi žiadne problémy. Syn by chcel v budúcnosti pokračovať na VS, ale vzhľadom k finančnej situácii, kde celá domácnosť, výchova starostlivosť o maloleté deti je na pleciah matky, nevedia či to finančne zvládnu. Matka oponovala k uvedenému návrhu otca o znížení výživného, ktorý nie je dôvodný. Matka má tiež zdravotné komplikácie a čaká ju operácia chrbtice a napriek jej zhoršenému zdrav. stavu musí deťom každý mesiac zabezpečovať napĺňanie potrieb detí. Vzhľadom na zistené skutočnosti orgán SPODaSK konštatuje, že matka vytvára vhodné prostredie pre všestranný rozvoj dieťaťa. Snaží sa deti viesť pozitívnym smerom k športovým aktivitám aj vzdelávaniu o čom svedčia veľmi dobré výsledky obidvoch detí v škole. Maloletý E. v súčasnosti navštevuje Strednú priemyselnú školu v Banskej Bystrici, čím sú zvýšené výdavky za internát, stravu, dopravu. Aj s ohľadom na výdavky spojené so štúdiom mal. detí je súčasne stanovené výživné opodstatnené. Orgán SPODaSK na základe zistených skutočností a vykonaných pohovorov konštatuje, že zníženie výživného nie je v záujme maloletých detí.

10. Matka maloletých detí bola vypočutá na pojednávaní dňa 13. 12. 2022, kde uviedla, že s návrhom na zníženie výživného nesúhlasí, pridriava sa svojho písomného vyjadrenia s tým, že exekúcia za neplatenie výživného stále prebieha. Otec detí mal na svojich účtoch 80.000 eur, tie ale vybral a matka nevie, kde sú tie peniaze. Ďalej uviedla, že maloletý Patrik navštevuje Strednú priemyselnú školu G. D. J. Y. Y.. Plnoletý bude 27. 1. 2023. Výživné na deti jej prichádza z účtu pod menom N. Y. s tým, že jej chodí iba 40 Eur a o zvyšok požiadala o náhradné výživné. Maloletá E. chodí do ZŠ v L. do 6 ročníka. Matka pracuje ako učiteľka v ZŠ v Z. Y. a jej príjem je v priemere 1000,- Eur mesačne. Tohto roku bola na PN 5 mesiacov a dostávala zo sociálnej poisťovne nemocenské, o čom predložila potvrdenie, pričom čaká na operáciu krčnej chrbtice. S tým, že na nahliadnutie predložila ambulantnú správu z Fakultnej nemocnice F. D. Roosevelta Banská Bystrica z ktorého vyplýva, že matka detí je zaradená na zoznam pacientov čakajúcich na operáciu pre herniu disku aj s osteofytom C5/6vx. V podstate čaká na operáciu každý deň, ale môže to byť do pol roka. Závisí to od nemocnice.

11. Kolízny opatrovník maloletých detí na pojednávaní dňa 13. 12. 2022 uviedol, že s návrhom nesúhlasí, nie je v záujme maloletých detí zníženie výživného. Výdavky na deti sa s vekom zvyšujú, navyš Patrik navštevuje strednú školu v Y. Y., s čím sú spojené zvýšené výdavky ako internát, strava a doprava. Matka zabezpečuje riadnu starostlivosť o obe deti, čoho dôkazom sú aj vynikajúce študijné výsledky detí.

12. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

13. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

14. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

16. Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

17. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného treba skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba základné nároky dieťaťa, ale sú dané širšie, a to potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi, ktoré závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám a starať sa o seba. Na strane povinného súd prihliada na jeho schopnosti a tiež možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Zohľadňuje aj jeho majetkové pomery a to, či má vyživovaciú povinnosť voči iným osobám. Pokiaľ sa preukáže, že na strane povinného došlo k poklesu alebo strate zárobku, či iného príjmu, súd musí skúmať dôvody, ktoré k tomu viedli (R 27/1970).

18. Zásada, že nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery rodičov, ale ich reálne zárobkové a majetkové možnosti, plynú z toho, že je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky sily na dôsledné zaistenie výživy svojich detí a vyvarovali sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia výživy detí. S povinnosťou rodičov venovať všetky sily na dôsledné zabezpečenie výživy detí v záujme ich náležitého telesného a duševného rozvoja sa nezhoduje, ak niektorý z rodičov mení zbytočne alebo dokonca zámerne (v snahe docieľiť nižší rozsah vyživovacej povinnosti) doterajšie zamestnanie za menej výhodné.

19. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného.

20. Obdobné negatívne dopady na možnosť platiť výživné, aké má konanie povinného, ktorým sa sám bez vážneho dôvodu (nie v dôsledku objektívnych príčin ním nezavinených), vzdal doterajšieho výhodnejšieho zamestnania (s vyšším príjmom) a zamenil ho za zamestnanie menej výhodné, kde dosahuje nižší príjem (§ 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine), má úmyselné protiprávne konanie povinného majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov. Aj v takom prípade je namieste uplatnenie princípu potenciality príjmov. Skutočnosť, že takýmto konaním sa povinný vzdal objektívnej možnosti platiť výživné, nemôže byť na úkor oprávneného. Opačný výklad ustanovenia § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine by viedol k absurdným dôsledkom, medziiným k tomu, že povinný by sa svojim úmyselným násilným konaním s následnou väzbou, prípadne aj právoplatným uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody „zbavil“ (alebo mohol „zbaviť“) svojej vyživovacej povinnosti.

21. V predmetnej právnej veci ide o prípad, kedy sa navrhovateľ dopustil úmyselného trestného konania voči svojej matke, pričom táto skutočnosť bola dôvodom jeho väzobného stíhania, ktoré spôsobuje, že navrhovateľ má obmedzené možnosti pre výkon pracovnej činnosti či podnikateľskej činnosti, a teda aj podstatne znížený resp. žiadny príjem. Vzhľadom k uvedenému súd nemohol konštatovať existenciu takej zmeny pomerov na strane povinného rodiča - navrhovateľa, ktorá by odôvodňovala zníženie jeho skôr stanovenej vyživovacej povinnosti, nakoľko je tu namieste uplatnenie princípu potenciality príjmov. Ďalšie tvrdenia navrhovateľa, a to, že kvôli chorobe a veku už prácu ťažko nájde, či predpoklad nízkeho dôchodku v budúcnosti, zostali v rovine ničím nepodložených tvrdení, navrhovateľ v tomto smere nepredložil súdu žiadne relevantné dôkazy ani nenavrhol vykonanie dokazovania. Súd len zdôrazňuje, že podľa § 217 ods. 1 Civilného sporového poriadku pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, a teda okolnosti, ktoré by event. ešte len mohli nastať v budúcnosti nie sú pre rozhodovanie súdu relevantné. Súd pri rozhodovaní prihliadal tiež na odôvodnené potreby oprávnených maloletých detí. Od posledného rozhodnutia súdu o výške výživného sa ich potreby

zásadným spôsobom zvýšili. Matka prehľadným spôsobom vyšpecifikovala výšku ich potrieb, taktiež ich výšku riadne zdokladovala, kolízny opatrovník po preskúmaní pomerov u matky konštatoval, že matka vytvára vhodné prostredie pre všestranný rozvoj detí, snaží sa deti viesť pozitívnym smerom k športovým aktivitám aj vzdelávaniu o čom svedčia veľmi dobré výsledky obidvoch detí v škole, a aj s ohľadom na výdavky spojené so štúdiom maloletých detí je súčasne stanovené výživné opodstatnené, a teda zníženie výživného nie je v záujme maloletých detí. Vzhľadom k uvedenému súd návrh otca v plnom rozsahu zamietol.

22. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie len otec maloletého dieťaťa v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Rimavská Sobota. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Matka maloletého a kolízny opatrovník maloletého sa po vyhlásení rozsudku vzdali odvolania proti nemu.